

FAQ Open Raadsinformatie (ORI)

Geregeld komen er vragen vanuit overheden, leveranciers, griffies en raadsleden over Open Raadsinformatie (ORI). Hieronder daarom de meest voorkomende vragen met een bijpassend antwoord voor u op een rij.

Kunt uw vraag of het antwoord op uw vraag niet terugvinden, neem dan contact op met [Sander Bakker](#), projectleider Open Raadsinformatie / Open Data bij de VNG.

In 2015 is VNG (voorheen: KING), als onderdeel van het Actieplan Open Overheid 2016-2017 [Actieplan Open Overheid 2016-2017](#) én de [Digitale Agenda 2020](#), een pilot gestart om raadsinformatie als open data vrij te geven. Vanuit de samenwerking met leveranciers, is open toegang tot de raadsinformatie gerealiseerd. Na een fase van praktijkbeproeving en opschaling zijn er inmiddels circa 150 gemeenten aangesloten op ORI.

1. Wat is Open Raadsinformatie en wat is het doel ervan?

Open Raadsinformatie gaat over het ontsluiten van raadsinformatie van gemeenten als [open data](#) op een gestandaardiseerde en goed herbruikbare wijze. Dit heeft als beoogd doel om het inzicht in de raadsinformatie te verbeteren en door hergebruik van de informatie nieuwe innovatieve toepassingen mogelijk te maken die de lokale democratie te versterken. Zowel raadsleden, journalisten, belangenorganisaties als bedrijven en inwoners hebben profijt van toegankelijke en beter gemetadateerde raadsinformatie en apps die deze data op nieuwe, innovatieve wijze inzichtelijk maken.

2. Waarom zou ik als gemeente aansluiten op Open Raadsinformatie?

Als gemeente draag je, door je aan te sluiten op ORI, bij aan het 1) verhogen van de vindbaarheid van de raadsinformatie 2) het vermaken van raadsinformatie tot **open data**, die verrijkte informatie bevat, die klaar is voor hergebruik, 3) aansluiten kosteloos is, 4) de tijdsinvestering van u nihil is (wij vragen u enkel [een aanmeldformulier](#) in te vullen), dan zorgen wij dat u aangesloten wordt. De vraag is: waarom niet aansluiten bij ORI?

3. Wat is open data?

Open data betreft vrij beschikbare informatie. Specifiek in relatie tot de overheid is open data informatie, die voor of door overheden wordt gecreëerd of beheerd met publieke middelen. Deze informatie moet volgens de definitie van open data openbaar zijn, zonder dat auteursrecht of inlog drempels opwerpen voor de toegankelijkheid. Er wordt dus gestreefd om beperkingen in hergebruik tot een minimum te beperken.

Bij open data gaat het echter ook om het vrijgeven van informatie in, bij voorkeur een open bestandsformaat dat gereed is voor geautomatiseerde verwerking (*oftewel*: beschikbaar in een machine-leesbare formaat). Op die manier is het mogelijk om informatie te laten verwerken door computers of algoritmes. Hierdoor is het mogelijk om de informatie in bulk te analyseren of te hergebruiken in nieuwe toepassingen zonder bestanden één voor één voor een handmatig te downloaden.

4. Mijn raadsinformatie is toch al openbaar?

Dat klopt. Gemeenten publiceren hun raadsinformatie veelal online via hun raadspagina of de gemeentelijke website. Daarmee is de informatie publiek raadpleegbaar en dus openbaar. De informatie is echter geen open data.

Open data vergt dat raadsinformatie machine-leesbaar beschikbaar, laagdrempelig toegankelijk en in bulk hergebruik kan worden voor nieuwe doeleinden (*hieronder meer [over de meerwaarde](#)*). Dit vergt dat er een zogenaamde API-toegang (*hieronder meer [over API's](#)*) beschikbaar komt waarmee je de raadsinformatie als open data kan benaderen en kan hergebruiken. Mede hiervoor is de ORI-standaard opgezet.

5. Wanneer is mijn raadsinformatie ook open?

Open data vergt dat raadsinformatie machine-leesbaar beschikbaar is en dus laagdrempelig toegankelijk en in bulk hergebruik kan worden voor nieuwe doeleinden (*hieronder meer [over de meerwaarde](#)*). Dit vergt dat er een zogenaamde API-toegang (*hieronder meer [over API's](#)*) beschikbaar komt waarmee je de raadsinformatie als open data kan benaderen en kan hergebruiken. Mede hiervoor is de ORI-standaard opgezet.

Wanneer u als gemeente aansluit op de ORI-standaard zorgen we ervoor – in samenwerking met de leverancier van uw raadsinformatiesysteem (RIS) – dat de informatie in het juiste format, online doorzoekbaar en data herbruikbaar wordt gemaakt. Pas dán is uw data ook open.

6. Wat is een API?

Een API staat voor Application Programming Interface. Het maakt het mogelijk om computerprogramma's met elkaar te communiceren en dus werken. Het kan vergeleken worden met een fundament waarop nieuwe toepassingen, apps, analyses of websites, gemaakt kunnen worden.

Het maakt het bijvoorbeeld mogelijk om informatie in bulk op te vragen zoals alleen moties uit 2020 ingediend door een bepaalde partij, en deze informatie gelijk te tonen via een externe toepassing. Een API maakt het zodoende mogelijk om informatie door machines te laten lezen en te laten hergebruiken in nieuwe toepassingen.

Dit voorkomt dat gebruik gemaakt wordt van handmatige acties om informatie een voor een te downloaden. Het voordeel van een API is tevens

de actualiteit. Het is mogelijk om de nieuwste versie of updates automatisch te benaderen. Dit in tegenstelling tot een datadump, een export van gekozen informatie, wat altijd een momentopname is.

Een API-toegang tot de raadsinformatie maakt het daardoor mogelijk om raadsinformatie als open data vrij te geven, op een goed herbruikbare, betrouwbare en actuele wijze. Meer informatie over API's is hier te vinden: https://nl.wikipedia.org/wiki/Application_programming_interface

7. Welke leveranciers ondersteunen Open Raadsinformatie?

Er zijn zes leveranciers op het gebied van raadsinformatie, die ORI ondersteunen en actief implementeren: MSI (iBabs), NotuBiz, GemeenteOplossingen, SIM Groep, Company Webcast en Visma Roxit, voorheen Green Valley.

De meeste leveranciers ondersteunen Open Raadsinformatie of zijn bezig met ondersteuning. De ondersteuning gaat over een zogenaamde API-toegang naar de publieke raadsinformatie. Met alle leveranciers is goed contact over de ontwikkelingen rondom Open Raadsinformatie.

8. Gaat het project Open Raadsinformatie alleen over open data?

Nee, het gaat ook over datagedreven sturing en standaardisatie. Het 'as is', dus zoals de data reeds bestaat, vrijgeven van raadsinformatie als open data levert nog een aantal beperkingen op voor hergebruik. Zo is de metadata, data over data, niet altijd voldoende. Er wordt bijvoorbeeld niet geregistreerd wie een motie ingediend heeft of de stemuitslagen zijn niet machine-leesbaar.

In het project wordt daarnaast gekeken naar het vastleggen van één standaard om raadsinformatie vergelijkbaarder en beter uitwisselbaar te maken. Het project gaat daardoor dus niet alleen om het vrijgeven van de data als open data, maar ook om het verbeteren van de metadata en het verbeteren van de vergelijkbaarheid. Dit is in het algemeen een meer datagedreven wijze van omgaan met raadsinformatie.

9. Wat levert Open Raadsinformatie op?

Het doel van Open Raadsinformatie is het versterken van de lokale democratie door het verbeteren van de registratie, toegankelijkheid en herbruikbaarheid van de raadsinformatie. Dit heeft interne en externe doelen en verschillende doelen voor andere doelgroepen.

- **Intern doel:** Door raadsinformatie beter van metadata te voorzien is informatie eenvoudiger terug te vinden, door het gebruiken van dezelfde standaarden is informatie makkelijker uit te wisselen en ook te archiveren. Dit komt de doorzoekbaarheid en duurzame toegankelijkheid van de raadsinformatie te goede.
- **Extern doel:** Door het beter metadateren van de raadsinformatie en de raadsinformatie vrij te geven als [open data](#) kan de informatie door

derden (app-bouwers, data-analisten of datajournalisten) hergebruikt worden voor verschillende doeleinden. Dit maakt de raadsinformatie op nieuwe wijzen toegankelijk en kan op deze wijze de lokale democratie versterken

10. Voor wie is Open Raadsinformatie interessant?

Er zijn diverse externe doelgroepen die kunnen profiteren van [Open Raadsinformatie](#). [Open data](#) is op zichzelf niet voor een hele grote doelgroep toegankelijk, er is immers maar een select groepje mensen die met een API kan werken. Maar het 'spill over' effect van open data is wel groot. Als een datajournalist of app-bouwer de data verwerkt in een journalistiek stuk of app kan dit een groter publiek bereiken.

- **Raadsleden:** Raadsleden kunnen raadsinformatie van hun eigen of andere gemeenten gebruiken om informatie sneller te vinden, op nieuwe wijze te analyseren of te vergelijken met andere gemeenten.
- **Journalisten:** Journalisten kunnen tekstanalyses uitvoeren, stemuitslagen analyseren of effectiviteit van raadsleden op het gebied van aangenomen moties en daarmee de lokale democratie beter volgen en hun waakhondfunctie uitvoeren. Hierbij kunnen toepassingen die de Open Raadsinformatie hergebruiken ook helpen.
- **Belangenorganisaties en burgers:** Belangenorganisaties en burgers kunnen de lokale politiek beter volgen met Open Raadsinformatie. Zo kunnen zij de besluitvorming beïnvloeden, inspreken of een alternatief plan voorstellen. Daarnaast kan bij verkiezingen beter in kaart gebracht worden waar de raad over heeft gesproken en dit kan helpen om te kiezen voor een kandidaat.
- **Bedrijven:** Bedrijven kunnen Open Raadsinformatie hergebruiken in nieuwe toepassingen. Daarnaast kunnen bedrijven de lokale politiek beter volgen en bijvoorbeeld tijdig reageren op een aanbesteding van een opkomend project wat nog bij de raad ligt of hun eigen belangen behartigen richting de gemeente.

11. Hoe houd ik controle op wat mensen met Open Raadsinformatie doen?

[Open data](#) gaat onder andere over het opgeven van controle. Open data kent geen auteursrecht en mag voor ieder doeleinde, maatschappelijk of commercieel, hergebruikt worden. Er kunnen daardoor mooie toepassingen ontstaan die de lokale democratie versterken, maar het is ook mogelijk dat er toepassingen ontstaan waar gemeenten minder blij van worden.

Uitgangspunt is echter wel dat goede toepassingen vaak het meest duurzaam zijn in het gebruik en daardoor de meeste exposure krijgen. Als je de controle als overheid op je raadsinformatie wil behouden dan smoor je de minder gelukkige hergebruikcasussen in de kiem, maar echter ook de toepassingen die de lokale democratie versterken. Uiteraard blijven

overheden controle houden op de gepubliceerde Open Raadsinformatie zelf. Deze dient betrouwbaar te zijn, het gaat hierbij alleen om het hergebruik waar je geen controle over hebt.

Overheden kunnen uiteraard wel het hergebruik van Open Raadsinformatie een bepaalde richting op sturen met een app-competitie, hackathon of prijsvraag. Het bevorderen van hergebruik is daarom een belangrijk aspect van het vrijgeven van open data. Een overheid die de eigen data aanprijst of in de etalage zet zal zien dat de data vaker hergebruikt wordt.

12. Is er wel behoefte aan Open Raadsinformatie?

De Raad voor het openbaar bestuur (Rob) schreef in 2012 in het rapport 'Gij zult openbaar maken' het volgende: 'Met *basisinformatie* van de democratische rechtstaat worden wetten, besluiten, verordeningen, agenda's, verslagen en andere openbare stukken van vertegenwoordigende lichamen bedoeld. (...) Volgens de beleidslijn: zelfstandig, laagdrempelig en in onderlinge samenhang raadpleegbaar.'

Raadsinformatie dient als democratische basisinformatie volgens de Rob dus beschikbaar te zijn en onderling vergelijkbaar te zijn. De beschikbaarheid van data van de Tweede Kamer toont aan dat de data in diverse toepassingen, zoals 1848.nl, [Argu](http://Argu.nl), [Haagse Feiten](http://HaagseFeiten.nl) en [Political Mashup](http://PoliticalMashup.nl).

Enkele van bovenstaande hergebruikers hebben ook aangegeven interesse te hebben in raadsinformatie. Daarnaast zijn er vanuit de [Democratic Challenge](http://DemocraticChallenge.nl) ook enkele initiatieven die raadsinformatie willen hergebruiken.

Tot slot zijn er diverse moties of raadsinitiatieven aangenomen in diverse gemeenteraden waaronder Utrecht, Zeewolde of Amsterdam waarin raadsleden vragen om de eigen raadsinformatie vrij te geven als open data. Er is zodoende vanuit diverse gemeenten en hergebruikers behoefte aan het ontsluiten van raadsinformatie. Dit gaf aanleiding tot het opnemen van Open Raadsinformatie in het Actieplan Open Overheid en de Digitale Agenda 2020.

13. Kan je alleen toepassingen maken met open data?

Uiteraard is het ook mogelijk om zelf toepassingen te ontwikkelen met de eigen raadsinformatie om de lokale democratie toegankelijk te maken zonder de raadsinformatie vrij te geven als open data. Dit sluit echter niet aan bij het [Kabinetsbeleid](http://Kabinetsbeleid.nl) om data zoveel mogelijk vrij te geven als herbruikbare data. Daarnaast is sinds juli 2015 de [Wet hergebruik overheidsinformatie](http://WetHergebruikOverheidsinformatie.nl) van kracht die informatiezoekers het recht geeft om overheidsinformatie als herbruikbare data op te vragen.

Buiten deze wettelijke kaders maak je met open data innovatie mogelijk, omdat iedereen de raadsinformatie kan hergebruiken en kan koppelen aan

andere databestanden. De kans is groot dat hergebruikers toepassingen maken waar overheden en leveranciers zelf ook nog nooit aan hadden gedacht. Op deze manier kan open data innovatie stimuleren.

Denk hierbij aan het KNMI die al enkele jaren de data over regenbuien vrijgeeft als open data en daarmee toepassingen als Buienrader en Buienalarm mogelijk heeft gemaakt. Of apps die gebruik maken van open data van openbaar vervoersmaatschappijen, die uiteindelijk de NS of 9292 hebben geïnspireerd om hun eigen toepassingen te verbeteren met mogelijkheden die voor het eerst in deze open data apps beschikbaar waren.

Tot slot heeft het project Open Raadsinformatie het doel dat raadsinformatie via één standaard wordt vrijgegeven. Dit maakt het mogelijk om een app die gemaakt is met de Open Raadsinformatie van de gemeente Utrecht, ook te gebruiken voor de data van de gemeente Amstelveen. De gezamenlijke standaard en schaal draagt daarom bij aan beter en meer hergebruik.

14. Wat zijn mogelijke voorbeelden van hergebruik?

Mogelijkheden voor hergebruik zijn:

- Een zoekmachine voor alle Nederlandse raadsinformatie die als open data is ontsloten. Een voorbeeld dat nu al werkt is zoek.openraadsinformatie.nl. Dit is het platform dat gebruik maakt van de ORI-standaard;
- Een dossiervolger zoals 1848 of Haagse Feiten maakt het mogelijk om dossiers in te stellen en wanneer een raadsstuk met een bepaald thema binnenkomt krijg je hiervan een alert;
- Wanneer bij de raadsinformatie ook locatiegegevens worden ontsloten kan een omgevingsalert afgegeven worden wanneer er een nieuw stuk beschikbaar is over een bepaalde buurt, wijk of straat; <https://waaroverheid.nl/> is hier een mooi voorbeeld van;
- Een analysetool om woordgebruik, stemgedrag en dergelijke te analyseren om bijvoorbeeld te kijken welke gemeente veel spreken over een bepaald thema, welke coalitiepartijen vaak samenwerken met de oppositie of welke raadsleden de meeste moties aangenomen krijgen. Dit is zowel voor journalisten als wetenschappers interessant.
- Een toepassing die je het dictum van een motie of raadsbesluit geeft en inwoners daarover mee laat stemmen. Daarbij geeft deze tool aan met welke partij jouw stemgedrag het meeste overeenkomt. Vergelijkbaar met de [Stemmentracker](#) van ProDemos.
- Apps die participatie makkelijker maken door op basis van de raadsinformatie inwoners de gelegenheid te geven om mee te praten of denken over bepaalde thema's die spelen in de raad. Denk aan Argu.co.

- Algemene toepassingen om raadsinformatie over een bepaald dossier op een tijdlijn te kunnen plaatsen om de historie terug te kunnen vinden.
- Er zijn nog legio andere voorbeelden te bedenken. Het voordeel van open data is dat het iedereen vrij staat om zelf zijn concept uit te werken.

15. Hoe zit het met Open Raadsinformatie voor provincies?

Open Raadsinformatie is momenteel vanuit het Actieplan Open Overheid en de Digitale Agenda 2020 gericht om raadsinformatie van gemeenten te ontsluiten. De Open State Foundation bekijkt daarnaast de mogelijkheid om ook Stateninformatie te ontsluiten als open data. Hiervoor loopt een verkenning met de provincie Zuid-Holland. Neem voor vragen hierover contact op met contact@openstate.eu.

16. Hoe zit het met stukken vanuit het College van B&W?

Het project is momenteel in het kader van de focus alleen gericht op publieke raadsinformatie en er is overleg met leveranciers van raadsinformatie. Collegestukken worden soms via dezelfde software ontsloten, maar soms ook niet. Indien in uw gemeente de raadsinformatie via hetzelfde systeem ontsloten wordt, dan kan deze als open data ontsloten worden. Daar ligt vanuit de Digitale Agenda niet de prioriteit.

17. Hoe zit het met de privacy?

Open Raadsinformatie heeft als doel om alleen de raadsinformatie vrij te geven die nu ook al beschikbaar is op de website, maar dan als open data met goed herbruikbare metadata. Er komt dus geen informatie beschikbaar, die nu ook niet beschikbaar is. De juiste rechten kent u toe in het oorspronkelijke RIS en dus blijft het echter de verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf om NAW-gegevens op bijvoorbeeld ingekomen stukken weg te halen wanneer de informatie beschikbaar gesteld wordt. Hiervoor is de gemeente zelf verantwoordelijk, maar dat is niets anders dan wat nu al zo is. Open data voegt daar niks extra's aan toe. Want als een griffie privacy-gevoelige informatie via het raadsinformatiesysteem ontsluit komt deze zowel op de website als via de open data koppeling beschikbaar.

18. Wat gebeurt er met stukken waar die abusievelijk openbare rechten mee hebben gekregen en wederom moeten worden verwijderd?

De juiste rechten kent u toe in het oorspronkelijke RIS en dus blijft het echter de verantwoordelijkheid van de gemeenten zelf om NAW-gegevens op bijvoorbeeld ingekomen stukken weg te halen wanneer de informatie beschikbaar gesteld wordt. Pas dus in een dergelijk geval de rechten aan. Het systeem synchroniseert elke nacht en haalt de links naar de betreffende documenten op en stuurt voor de zekerheid nog een mail naar uw leverancier of het stuk daadwerkelijk verwijderd is.

Er verandert dus niet aan het feit dat de gemeente hier zelf voor verantwoordelijk is. Open data voegt daar niks extra's aan toe. Want als een griffie privacy-gevoelige informatie via het raadsinformatiesysteem ontsluit komt deze zowel op de website als via de open data koppeling beschikbaar.

19. Wat levert het tot nog toe op?

Tijdens het webinar kregen we vragen over het aantal hergebruikers, bezoekers en de resultaten van het vrijgeven van Open Raadsinformatie. Op dit moment is er dus een centrale Open Raadsinformatie API ingericht waar data van circa 150 gemeenten vanuit zes leveranciers beschikbaar is gesteld en belanghebbenden dus de raadsinformatie van al die gemeenten naast elkaar kan leggen!

20. Maakt het uit hoe groot of klein mijn griffie is?

De grootte van uw organisatie zou geen invloed moeten hebben op het beschikbaar stellen van de raadsinformatie als open data.

21. Vallen de videotulen ook onder Open Raadsinformatie?

Ja, ook videotulen vallen onder het project Open Raadsinformatie. Via API's kunnen ook de audiovisuele verslagen van vergaderingen ontsloten worden als open data u wordt dan via een link doorgeleid naar de opgezochte videotulen.

22. Is open data een vervanging van wat gemeenten nu publiceren?

Nee, de normale website of app met raadsinformatie blijft gewoon bestaan. Het ontsluiten van raadsinformatie als open data is een extra mogelijkheid om de informatie te benaderen. Daar hoeft je als griffie verder niks voor te doen, enkel je aanmelden voor deelname via [dit formulier](#). De leverancier regelt vervolgens dat je raadsinformatiesysteem het automatisch voor je doet.

Dus wanneer je informatie invoert in je raadsinformatiesysteem komt het op de website terecht en via het systeem van je leverancier ook automatisch beschikbaar als open data als je hiervoor toestemming hebt gegeven aan je leverancier.

23. Wat kan je als griffie of gemeente nu al doen?

In de fase van de praktijkbeproeving, die loopt tot en met april 2017, werken we met maximaal 10 gemeenten aan de verbeterde ontsluiting. Als dit allemaal goed gaat, kunnen we na april gaan opschalen. Vanuit VNG/KING kijkt het team van impactanalyse mee of het project geschikt is voor opschaling. Tot die tijd wordt gewacht met verdere opschaling.

Gemeenten kunnen in de tussentijd wel al aangeven bij hun eigen leverancier dat ze graag eigen raadsinformatie aanbieden als open data. Dit geeft de leverancier de mogelijkheid om dit alvast mogelijk te maken of te inventariseren hoeveel van hun klanten hier interesse in hebben.

Daarnaast is het van belang goed te metadateren. Dus zorg dat moties en amendementen tekst doorzoekbaar zijn met bijvoorbeeld OCR (tekst en karakterherkenning) en dat stemuitslagen op een logische en consequente wijze worden ingevoerd als metadataveld. Bekijk [dit artikel](#) op open-overheid.nl voor meer tips.

Wat kunnen gemeenten verwachten van VNG/KING?

VNG/KING voeren Open Raadsinformatie uit als onderdeel van de Digitale Agenda 2020. Zij organiseren het project vanuit de Pilotstarter in drie fasen: pilot, praktijkbeproeving en opschaling. Het project zit nu in de fase van de praktijkbeproeving. Dat betekent dat bekeken wordt of we van diverse gemeenten en met diverse leveranciers kunnen kijken hoe we raadsinformatie op een goed herbruikbare wijze kunnen ontsluiten als open data. We beproeven of de werkwijze die we met de gemeente Utrecht hebben gebruikt ook werkt voor andere gemeenten en leveranciers.

We werken daarnaast aan een gezamenlijke standaard voor Open Raadsinformatie met leveranciers. Één standaard om raadsinformatie als open data te kunnen ontsluiten en te metadateren en een centrale API om raadsinformatie van diverse gemeenten en leveranciers via een toegang te kunnen ontsluiten voor hergebruikers.